

Krogar mot knark

© Pelle Olsson

I höstas (2008) utsågs Lennart Johansson till samordnare för **Nationella nätverket mot narkotika i krogmiljö**. Han har sedan 2004 arbetat med den frågan i Göteborg – och innan dess ytterligare nästan 30 år med missbruk. Bland annat var han länge anställd som socialarbetare i polisens gatulangningsgrupp.

- Krogen är en riskzon att börja använda narkotika, därför att det finns ett tydligt samband mellan alkoholpåverkan och narkotikaintag, säger Johansson.

När han började arbeta med krogprojektet delade han ut en enkät till all personal på de göteborgsrestauranger som har serveringstillstånd fram till klockan 5 på morgonen. Sammanlagt 316 personer svarade. Av dem hade hela 53 procent någon gång använd narkotika varav 40 procent de senaste 12 månaderna. Det är långt över genomsnittet för befolkningen som helhet, även om man tar hänsyn till att det mest rör sig om unga människor. Medianåldern i undersökningen var 26 år. De två andra städerna som ingick i projektet, Malmö och Stockholm visade ungefär samma siffror.

Johansson tror att flera faktorer bidrar till den höga prevalensen. De kroganställda är unga, utan fasta planer i livet och utan utbildning. Varje dag på jobbet konfronteras de med berusade och ibland drogpåverkade gäster. Det här mönstret att gå ut och festa uppfattas som en norm att ta efter. Samma risk att prova narkotika gäller förstås även bland gästerna.

- När polisen har gjort tillslag och tagit drogtestar är en hög andel av de som testar positivt aldrig tidigare straffade, säger Johansson. Så är det inte när det görs razzior på Plattan i Stockholm eller Nordstan i Göteborg. Där vistas de som redan är kriminella, men på krogen sitter vanliga unga medborgare i samma rum som narkotikalangare och missbrukare.

Krogprojektet startades inom MOB, mobilisering mot narkotika. (I Göteborg genomförs detta i RUS – restaurang, utveckling, samverkan.) Det innebär ett samarbete mellan polisen, krögarna och socialtjänsten i de tre storstäderna. Det utvecklades också ett samarbete mellan dessa grupper i de olika städerna.

År 2007 utökades krogarbetet mot narkotika till ytterligare 11 kommuner. Där var droganvändningen bland personalen inte lika hög som i storstäderna, men högre än genomsnittet. I det nystartade Nationella nätverket, som Lennart Johansson är samordnare för, ingår ett 20-tal kommuner. Några nya kommer inte att tas in förrän utvärdering skett nästa år. Projektet finansieras av Folkhälsoinstitutet. En utbildningskonferens hålls i slutet av mars och en hemsida kommer att startas: www.krogarmotknark.se

- Arbetet går ut på att de krogar som är med ska ha ett tydlig avståndstagande mot narkotika. Det innebär att de upprättar en handlingsplan när någon personal eller gäst använder droger. De anställda får en utbildning om tecken och symtom samt om rättsregler. Hur drogtestar ska gå till finns reglerat i samarbete med de aktuella fackförbunden HRF och SHR.

Att polisen kontaktas vid misstanke om narkotikabrott är nödvändigt.
– Utan kontroller kommer man ingen vart mot narkotikan, säger Johansson. Vi får signaler från krögarna att missbruket ökar bland gästerna när polisen inte har visat sig på länge.

Pelle Olsson